

Volný objekt na téma proměna

„Moje i tvoje voda“

Tomáš Krejčí

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta multimediálních komunikací

Ateliér Design skla

akademický rok: 2016/2017

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Tomáš Krejčí**
Osobní číslo: **K14003**
Studijní program: **B8206 Výtvarná umění**
Studijní obor: **Multimédia a design – Design skla**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Volný objekt na téma proměna**

Zásady pro vypracování:

Konzultace s vedoucím bakalářské práce.

Zpracování návrhů, modely, kresebné studie.

Vypracování písemné doprovodné zprávy zahrnující všechny etapy návrhu.

Fotodokumentace.

Obeznamení s použitou technologií.

Realizace v materiálu.

Na samostatném nosiči CD-ROM odevzdejte v minimálním počtu 10 kusů obrazovou dokumentaci praktické části závěrečné práce pro využití v publikacích FMK.

Formát pro bitmapové podklady: JPEG, barevný prostor RGB, rozlišení 300 dpi, 250 mm delší strana. Formáty pro vektory: AI, EPS, PDF. Loga a texty v křivkách.

V samostatném textovém souboru uveďte jméno a příjmení, login do Portálu UTB, obor (ateliér), typ práce, přesný název práce v češtině i v angličtině, rok obhajoby, osobní mail, osobní web, telefon. Přiložte svou osobní fotografii v tiskovém rozlišení.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/umělecké dílo**

Seznam odborné literatury:

KLASOVÁ, Milena. Libenský a Brychtová. Praha: Gallery, 2002.

ISBN 80-86010-54-6.

KOLESÁR, Zdeno. Kapitoly z dějin designu. Praha: VŠUP, 2009.

ISBN 978-8086863283.

LANGHAMER, A. Legenda o českém skle. Tigris, 2000. ISBN 80-86062-02-3.

GOMBRICH, E. H. Příběh umění. Praha: Odeon, 1992. ISBN 80-207-0416-7.

HEARTNEY, Eleanor. Art and Today. London: Phadion, 2008. ISBN 978-0-7148-45142.

ZHOŘ, Igor. Proměny soudobého výtvarného umění. Praha SPN, 1992.

ISBN 80-04-25555-8.

PIJOAN, J. Dějiny umění 1.11. díl. Praha: Knižní klub: Balios, 1998.

RAIMANOVÁ, Ivona. V prostoru 2000, Generace 19892009, Liberec: Spacium, 2009.

Ateliér. Čtrnáctideník současného výtvarného umění. Praha: Společnost časopisu

Ateliér. ISSN 1210-5236.

RICKE, Helmut. Czech Glass 19451980/Design in an Age of Adversity, Stuttgart:

Arnoldsche Verlagsanstalt, 2008. ISBN 978-3-89790-217-6

WILSON, Michael. How to read contemporary art. London: Thames & Hudson, 2013. ISBN

978-0-500-97044-7.

KULKA, Tomáš. Umění a kýč. Vyd. 2., rozš. Praha: Torst, 2000.

ISBN 80-7215-128-2.

Vedoucí bakalářské práce:

doc. MgA. Petr Stanický, MFA

Ateliér Design skla

Datum zadání bakalářské práce:

15. prosince 2016

Termín odevzdání bakalářské práce:

12. května 2017

Ve Zlíně dne 15. prosince 2016

doc. MgA. Jana Janíková, ArtD.

děkanka

doc. MgA. Petr Stanický, MFA

vedoucí ateliéru

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské/diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská/diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou/diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užit své dílo – bakalářskou/diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské/diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Ve Zlíně 1.5. 2017

Tomáš Křešič
Jméno, příjmení, podpis

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje bakalářské, diplomové, disertační a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy. Vysoká škola disertační práce nezveřejňuje, byla-li již zveřejněna jiným způsobem.

(2) Bakalářské, diplomové, disertační a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlázení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

(4) Vysoká škola může odložit zveřejnění bakalářské, diplomové, disertační a rigorózní práce nebo jejich částí, a to po dobu trvání překážky pro zveřejnění, nejdéle však na dobu 3 let. Informace o odložení zveřejnění musí být spolu s odůvodněním zveřejněna na stejném místě, kde jsou zveřejňovány bakalářské, diplomové, disertační a rigorózní práce, jíž se týká odklad zveřejnění podle věty první, jeden výtisk práce k uchování ministerstvu

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní vnitřní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacího zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užit či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložil, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídnou k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Ve své bakalářské práci se věnuji systému jímání dešťové vody v zahradě prarodičů, který byl ústředním děním mého dětství a mou hlavní inspirací v této práci. Popisuji zahradu a dům své rodiny v minulosti a přecházím k vlastním prožitkům z dětství. Zamýšlím se nad rolí člověka v ekosystému přírody a tím, jak by mohl přispět k jeho zachování. Zjišťuji, co znamená voda pro člověka a jak moc je důležitou součástí našeho světa. Mým cílem je vytvoření instalace v daném prostoru, která se ztotožňuje s mými vzpomínkami a myšlenkami o vodě, jako základní součásti ekosystému planety a nás samých.

Klíčová slova: voda, sběr dešťové vody, dětství, zahrada, okapy, garáž, voda, konstrukce, sklo, instalace

ABSTRACT

In my Bachelor's thesis I was inspired by rainwater harvesting system situated in my grandparents garden, which was the main playground of my childhood and remains the center of my childhood memories till nowadays. From describing the history of the house, the garden and my family I refer to my own experiences from childhood. Thesis deals with the role of a man in ecosystem of nature and ways that people can contribute to its preservation. Thesis looks for answers to question what the element of water means to humans and how important part of our world the water represents. My intention is to create installation in given space. The installation is identified with my own memories and thoughts about water being a part of ecosystem of planet and ourselves.

Keywords: water, rainwater harvesting system, childhood, garden, drainpipes, garage, construction, glass, installation

V první řadě bych chtěl poděkovat vedoucímu práce doc. MgA. Petru Stanickému M.F.A. a asistentce MgA. Michaele Spružinové za vedení při konzultacích a samotné realizaci mé bakalářské práce. Především také svým rodičům a sestře za širokou podporu v průběhu studia. Dále svým prarodičům Stanislavu a Jiřině Krejčím, kteří jsou pro mne velkou inspirací doposud. Za pomoc při realizaci bych chtěl poděkovat MgA. Lubomíru Šurýnovi, dále mistru MgA. Ondřeji Strnadelovi a dalším, kteří mi pomohli dosáhnout tohoto výsledku v oblastech, kde jsem na to sám nestačil. Velké díky patří i svým spolužákům ateliéru Designu skla, kteří v průběhu studia byli mou druhou rodinou.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně dne 12. 5. 2017

Tomáš Krejčí

OBSAH

ÚVOD	7
I TEORETICKÁ ČÁST	8
1 GARÁŽ JAKO „CHRÁM“ OTCE, DĚDY, PRADĚDY A MĚ	9
1.1 RODINNÁ HISTORIE A VZNIK DĚDOVY GARÁŽE	10
1.2 MÉ DĚTSTVÍ V ZAHRADĚ U PRARODIČŮ	12
1.2.1 Voda pro zahradu - sběrný systém dešťové vody	13
1.3. Voda jako součást naší podstaty	15
2 REŠERŠE	18
2.1 OLAFUR ELIASSON	18
2.1.1 Waterfall, Fog Assembly, 2016	18
2.1.2 Ice Watch, 2015	20
2.2 MARJETICA POTRČ	21
2.2.1 Dry toilet, 2003	22
2.2.2 Soweto House with Prepaid Water Meter, 2012	23
2.3 ANA REWAKOWICZ	24
2.3.1 The Cloud, 2011	24
2.3.2 Conversation bubble, 2006	25
2.4 ADAM VAČKÁŘ	26
2.4.1 Margin of hope (Okraj naděje), 2014	26
2.4.2 Water management, 2014	27
2.5 RACHEL WHITEREAD	28
II PRAKTICKÁ ČÁST	31
3 PŘEDSTAVENÍ KONCEPTU	32
3.1 GARÁŽ, STŘECHA GARÁŽE	33
3.1.1 Realizace garáže	36
3.2 OKAPY	37
3.2.1 Realizace okapů	37
3.3 SBĚR VODY	40
4 CELKOVÁ VIZUALIZACE	43
4.1 TECHNOLOGICKÉ POSTUPY	46
ZÁVĚR	47
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	48
SEZNAM INTERNETOVÝCH ZDROJŮ	49
SEZNAM OBRÁZKŮ	51
SEZNAM ZDROJŮ OBRÁZKŮ	53
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	55
SEZNAM PŘÍLOH	56

ÚVOD

Ve své bakalářské práci se věnuji tématu voda, jejíž nedostatek je jedním ze současných globálních problémů. Z velké části vycházím z dětských let, která jsem trávil u svých prarodičů v zahradě nedaleko průmyslové oblasti poblíž města Ostravy. Hlavní inspirací mé tvorby se zde stal systém na zachytávání dešťové vody, který je zdrojem užitkové vody pro zahradu. V úvodní části bych se chtěl věnovat historickému kontextu domu a místa zahrady mých prarodičů, kteří zprvu navazovali na hospodářské zvyklosti našich předků. Konečná fáze projektu bude zakončena vytvořením instalace, která bude odrazem místa dětství a zároveň ukázkou funkčního systému lapání dešťové vody. V širším kontextu se zamýšlím nad postojem současné společnosti, kdy člověk ztrácí kontakt se základními principy jako je starost o půdu, zahradu, hospodaření a v důsledku ztráta citu ke krajině a schopnosti kooperovat s principy přírody.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 GARÁŽ JAKO „CHRÁM“ OTCE, DĚDY, PRADĚDY A MĚ

V době předškolního věku mě často hlídali prarodiče, kteří bydlí nedaleko průmyslového města Ostravy. Podstatná část prožitků z dětství se tak odehrávala v jejich blízkosti. Péče a laskavost, kterou ke mně měli, bezpochyby ovlivnila můj budoucí rozvoj. Vzpomínky, které z dětství mám, se staly pevným základem mé osobnosti a tvoří mou identitu. V projektu s těmito vzpomínkami pracuji, ale mnohdy je to něco nepopsatelného, něco, co je možné pouze pocítit. V úvodu se věnuji několika souvislostem, kterými jsem se inspiroval v tvorbě.

Dědova zahrada ve stylu malého anglického parčíku nabízela neuvěřitelnou škálu možností, jak trávit svůj čas. Nejvíce času jsem s kamarády trávil na půdě a v okolí garáže, která slouží jako dílna a kůlna. V zadní části stavby střecha přechází do prodlouženého přístřešku, na který navazuje systém okapů zakončených sudy. Vedle garáže je umístěn i kompost. Jde o dokonalou kutilskou stavbu a „kulturní centrum“ dědovy zahrady.

Všeobecně mívá každý dům vedle sebe nějakou kůlnu, příbytek, garáž nebo jenom místo v zahradě, kde se nachází skladiště všeho, co potřebujeme k zajištění chodu domu nebo zahrady. Je to kout s nepořádkem, přesně ten, který se snažíme schovat, aby byl co nejméně vidět. Tento kout se u dědy nacházel právě přímo za jeho garáží. Místo, kterému moc nevěnoval pozornost, které ale má svou zásadní funkci. Jsou zde uskladněny veškeré věci k chodu zahrady a domu, ale i věci, které je potřeba uložit. V tomto místě viděným očima dítěte se nachází opravdové poklady a nejlepší dobrodružné vyhlídky. Děda zde schovával nářadí na zahradu, vozíky, věci, které nepotřeboval i věci, jež nebyly kam dát. Staré koberce, nářadí a hrnce, dokonce i kamínka. Místa jako tahle můžeme vidět v různých zahradách. Většinou záleží na lidech, jak moc střežou a tento skrytý kout se pak postupně může rozrůstat i kolem celého domu. V případě dědy tomu naštěstí tak nebylo, dokázal tento odkládací prostor udržet ve svém vytyčeném území a bylo to jediné místo, kde se mohlo dělat cokoli, aniž by zahrada utrpěla nějakou újmu.

Děda pro mě vždy byl a stále je osobou velmi inspirativní. Je velmi bryskní, vzdělaný s velkým citem pro estetiku, literaturu, hudbu i umění. Jeho zájem dozvídat se informace a učit se stále novým věcem nikdy neustal i přes okolnosti a životní situace, které ho v životě potkaly. S velkým zájmem se tak stará i o svou zahradu, pěstuje různé stromy a rozmisťuje je vždy tak, aby vytvářely různorodá zákoutí. Ne vždy tak měl pochopení pro naše hry, především pro stavby různého typu a vzhledu. Proto jsme s kamarády většinou

byli vykázáni na místo za garáží, kde naše „tvůrčí činnost“ bohužel nemohla být moc viděna.

Obr. 1 *Přístřešek za dědovou garáží a systém na sběr vody*

1.1 Rodinná historie a vznik dědovy garáže

Vratimov se v 50. letech rozrostl jako satelitní městečko pro dělníky pracující v nově postavených blízkých hutích Nové huti Klementa Gottwalda (1951¹). A byli zde přesídleni i obyvatelé, jejichž domy s pozemky byly kvůli výstavbě hutí zabrány. To byl případ i rodiny z babiččiny strany, která musela opustit svůj poměrně nově vystavěný dům s hospodářstvím v Kunčicích, a museli se přestěhovat do nového dvojdomku ve Vratimově, kde začala nová etapa naší rodiny, kterou v této kapitole krátce nastiňuji. Zamýšlím se zde pře-

¹ Novahut.cz. *Www.novahut.cz: Historie* [online]. Arcelor Mittal Ostrava, 2012 [cit. 2017-05-08]. Dostupné z: <https://www.novahut.cz/historie/>

devším nad kontrasty člověka, přírody a hospodářstvím vůči rozvoji průmyslu a jeho vlivu na život.

Když jsem trávil dny na půdě a v okolí garáže, často jsem nacházel artefakty, které jsem neznal a neuměl nijak zařadit. Byly to mnohdy věci po prapradědovi Dolném, z místa předchozího domu s hospodářstvím. Děda s babičkou, co si pamatuji, nikdy neměli ve Vratimově žádnou drůbež, přesto jsem na půdě nacházel vajíčka a zbytky po slepicích, které zde měly kurník ještě za dob prarodičů, kdy jsem nebyl na světě. Jednoduše tenkrát vzali své kunčické hospodářství a přemístili jej do garáže uprostřed města Vratimova. Nacházel jsem např. včelařské vybavení, úly, medomet, rámký, zbytky po slepicích a seně a vybavení pro králíky. Dalo by se říci, že tato garáž je kompletním muzeem historie našich předků. Některé rodinné informace jsem zjistil až při práci na tomto projektu. Zejména staré fotografie a jména členů rodiny, kteří v garáži po sobě něco zanechali.

Obr. 2 Praděda Klímek a jeho Tatra 57 garážovaná ve Vratimově

Manželé Dolní (rodiče prababičky a pradědy), kteří si postavili dům v Kunčicích, kde nyní stojí hutě ocelárny, tedy museli opustit své pozemky s poměrně novým domem a vystěhovat se. Spolu se svou dcerou Miluší (prababičkou) a jejím manželem (pradědou) i s dětmi Jiřinou, tedy mou babičkou a její sestrou do města Vratimova. Babička později potkala dědu, kde postupem času ve Vratimově zůstali žít sami s mým otcem a jeho sestrou. Ti zde prožili dětství stejně jako já.

Nejvíce indicií z historie po sobě zanechal můj praděda Klímek, který byl vyhlášený lakýrník. V garáži, která je rozdělena na dvě části po něm zbyly barvami pocákané posuvné dveře a na půdě poměrně dost plechovek se syntetickými barvami, které jsem už se svým současným dědou Krejčím, jenž dům a garáž převzal, znovu používali. Dědu Klímka si nepamatuji, zemřel 3 roky před tím, než jsem se narodil. Vyrůstal jsem ale v kontaktu s prababičkou, která oplývala neuvěřitelnou moudrostí a vždy naší rodinu zastřešovala svým velkým srdcem. Žila až do mých 18 - ti let.

1.2 Mé dětství v zahradě u prarodičů

Zahrada dědy a babičky je nádherným místem s velkým kusem přírody, nacházející se kilometr od průmyslové oblasti Ostravska. Vratimov, který se nachází přímo pod komínny hutí, je poznamenán především špatnou kvalitou ovzduší a polétavým prachem. Přesto se zde dařilo ovocným stromům i zelenině.

Zahrada s domem ve Vratimově se stala v dětství mým útočištěm, cítil jsem se v ní jako v džungli. I přes to, že v místě okolo zahrady stávalo několik sídlišť převážně z činžovních domů, obklopených hlavními silnicemi směřujícími do centra Ostravy. Děda okolo plotu vysadil stromy a vytvořil tím dostatek soukromí. Jeho zahrada obsahuje spousty stromů, které si sám přivezl z hor především z blízkých Beskyd. Ty potom komponoval tak, aby vytvořil zahradu ve stylu anglického parčíku, který má nejraději. Některé vzrostlé stromy jsou výsledkem dlouhodobého dědova tvarování, pamatuji si, jak bývaly malé, ale dnes při procházení zahrady stojím pod vzrostlými borovicemi. Každá velká borovice stojí jako tichá socha, která byla dlouhá léta láskyplně opečovávaná. Za svůj život přivezl spousty kamenů různých tvarů a velikostí a vytvářel z nich své zahradní sochy a skalky. Snažil se vytvořit přírodní krajinu, kterou znal ze svých častých horských výprav. Ale i zákoutí ticha vybudovaných v místě zahrady, obklopenou průmyslovým světem, který estetiku a snahu o propojení s přírodou opomíjel jako něco nepotřebného. Tento kontrast na mě působil od nepaměti.

Další částí zahrady byly záhony na zeleninu, skleník a ovocné stromy. Zeleninové záhony a části sadu byly ještě pozůstatky po rodinné tradici hospodaření, které ale postupem času, s tím, jak se zahrada proměňovala, částečně zanikly. Dříve zde však děda s babičkou pěstovali spoustu zeleniny a obstarávali větší políčka s brambory.

Obr. 3 *Dům a garáž prarodičů*

1.2.1 Voda pro zahradu - sběrný systém dešťové vody

Zde popisuji zavlažování zahrady a dědovu snahu zajistit dostatek čerstvé vody pro své stromy, keře i zeleninu. Zároveň si vybavuji živé útržky vzpomínek na dešťovou vodu, která byla součástí mých her a vášnivým zaujetím v zahradě. V konečné fázi vysvětluji principy a myšlenky, které vedly k vytvoření závěrečné instalace.

V prostoru dědovy rozlehlé zahrady bylo od nepaměti zázemí s dešťovou vodou. Všechna políčka, ale především stromy, jsou pravidelně zalévány vodou, kterou děda léta sbírá do sudů za garáží. Napojil okapy ze střechy garáže tak, aby přiváděly vodu do sudů, vzájemně propojených hadicemi v místě přepadu. Takže v momentě přeplnění prvního sudu se voda vlévala do druhého a následně do dalších.

Tento systém na zachytávání vody byl součástí mých dětských her. Nefalšovanost a především funkčnost okapů, ve kterých rychle tekla voda dolů, byla zábavou dlouhých dní. Dovézt vodu tam, kde by sama netekla a pozorovat, jak mění směr podle vytyčené trasy, zpestřoval fakt, že náhradní okapy a plechy, které měl děda v záloze, se daly použít jako stavebnice. Krása zurčící vody nasbírané ze střechy garáže, kterou jsem hnal stále dokola, mě absolutně naplňovala. Se svým nejlepším kamarádem jsme zde trávili spoustu času ještě v předškolním věku. Silnou smyslovou vzpomínkou je charakteristická vůně dešťové vody, která v létě byla plná larev komárů a v době sucha měla i lehce zahnívající zápach. Kontakt s vodou, který jsem bezprostředně pociťoval, pro mne byl absolutně povznášejícím pocitem, který zažívá snad každé malé dítě.

„Kontakt s vodou patří k základním potřebám člověka a je důležitý hlavně pro správný vývoj dítěte.“²

Vody bylo opravdu dostatek, protože jednoduše opět dopršela. Pocit, že celý systém je soběstačný a nezávislý na lidském úsilí je jednou z nosných myšlenek při vytváření instalace v této práci. Celou stavbu garáže, jejíž střecha navazuje na systém dešťové vody, vnímám jako uzavřený celek, jímž děda obhospodařuje zahradu. Vytváří tak na své zahradě jakýsi samostatný systém zavlažování a stává se součástí přírodního procesu. Skrze vztah k zahradě, stromům a krajině v oblasti, ve které s babičkou žije, se jistým kutilským způsobem stává příkladem toho, jak se člověk vlastně přirozeně stane článkem přírodních procesů jako je získávání a zadržování vody nebo pěstování zeleniny a ovoce. Zkrátka být v kontaktu se stromy a přírodním prostředím a pečovat o něj. V dnešním světě plném technologií, mířícího za nejlepšími ekonomickými výsledky, často zapomínáme na důležitost sepětí člověka s přírodou. I na to, jak je důležité pozorovat a učit se z přírodního prostředí, které je v mnoha ohledech velmi inspirativní.

„Lidské zdraví závisí na dobrém životním prostředí. Mnohé faktory, které vedou ke zhoršenému životnímu prostředí, jsou také příčinou špatného zdraví. Znečištěná atmosféra, znečištěná voda, nedostatečné zásobování vodou a vyčerpaná půda (a následně špatná

² Význam pro děti. HAUSEROVÁ, Eva. Malá velká voda: všechno, co potřebujete vědět o vodě na svém pozemku. 1. Brno: Permakultúra (CS), 2014, s. 16. ISBN 978-80-905108-1-4.

úroda plodin a nedostatečná výživa lidí) – to všechno představuje nebezpečí pro lidské zdraví a pocit pohody a přispívá k šíření nemocí.“³

Napadá mě myšlenka, že každý, kdo je alespoň částečně zahradním kutilem, je zároveň i pečovatelem zachovávajícím přírodní procesy.

1.3 Voda jako součást naší podstaty

Téma vody je celosvětově aktuálním tématem. Rychle rostoucí populace a společnost, která se stále vyvíjí, má stále větší nároky, díky kterým životní prostředí okolo nás strádá. Nejdříve se dopad pochopitelně projeví na vodě. Voda, je látkou reagující velmi rychle na změny, není tak divu, že těžký průmysl spolu s automobilizací narušují křehkou rovnováhu oběhu vody na zemi.

„Povrch Země, člověk i všechny živé bytosti se skládají přibližně ze 70 % z vody. Bez vody by neexistoval život. Voda je krví země. Mluvím-li o důležitosti vody, myslím tím oboují: pitnou vodu i vodní režim Země. Voda umožňuje život zvířatům, rostlinám i člověku a nasycuje zemní těleso.“⁴

Dědův systém lapání dešťové vody pro svou potřebu vnímám jako fungující model, který neparazituje a je soběstačným. Klíčem mohou být nové technologie využity nejen v současné moderní architektuře, ale i naší infrastruktuře. Podle mého názoru by se rozvoj infrastruktury měl podřídit přírodním principům nejen vody. Především výstavba velkých měst, betonových ploch a dálnic je příčinou špatného přirozeného zadržování vody v ekosystému. Myslím, že nejenom architekti, designéři, ale i umělci a lidé hledající nové způsoby a principy vyjádření tvůrčího potenciálu mohou mnohá dogmata změnit a v ochraně životního prostředí být napřed.

„Zachytávání dešťové vody a její využití může znamenat velké úspory pitné vody, což je výzvou při jejím současném nedostatku. Využití dešťové vody se stává přirozenou součástí ekologické výstavby. Trvale udržitelná sídla můžeme definovat jako kterýkoliv lidmi

³ Vliv na lidské zdraví. HOUGHTON, John. Globální oteplování: Úvod do studia změn klimatu a prostředí. 1. PRAHA: Academia, 1998, s. 123-124. ISBN 80-200-0636-2.

⁴ Bez vody není možný život. SEPP, Holzer. Poušť, nebo ráj. 1. Brno: Knihkupectví CZ, 2014, s. 29-32.

obývaný prostor, který je ekologicky zdravý a ekonomicky prosperující, který dokáže zabezpečit své potřeby bez vykořisťování a znečišťování, podobně jako přírodní systémy“⁵

Jde tedy o to, abychom se jako lidé více zapojili do podpory toho, co podle přírodních principů funguje od nepaměti a nenarušili tak vlastním konáním křehkou skořápku a strukturu ekosystémů.

„Opravdu je možné mít v každé oblasti Země dostatek pitné vody pro člověka i zvířata? Nestáčí ovšem pouze zachytávat dešťovou vodu do nádrží či kontejnerů. Dešťová voda ještě není pitná voda. Může se tak použít v nouzi, dočasně. Dešťová voda je voda destilovaná výparem, bez jakékoliv informace, která navíc při dešti zachytává ze vzduchu částičky prachu a ostatního znečištění. Naše tělo ale potřebuje mineralizovanou, informativní vodu. Abychom jí měli takovou, jakou potřebujeme, musíme dešťové vodě umožnit, aby se spojila se zemí. Teprve když dešťová voda vsákne do země, čistí se a mineralizuje, v různých vrstvách země postupně dozrává a získává informace, které my lidé potřebujeme.“⁶

Pečovat o vodu v místě, kde se nacházíme, pracujeme a žijeme, je poslání. Můžeme vytvořit vhodné podmínky v našich zaměstnáních (pokud máme příležitost), domech, zahradách i krajinách a začít například šetřením vody. Mnohem větší dopad má ale člověk, který se stará o vodu a půdu na vlastním pozemku, v místě svého pobytu. Pravidelně půdu kypří a přidává kompost, čímž vlastně umožňuje vzniku pórům, které zadrží vodu. Člověk je spjatý s místem, ve kterém žije, kde se narodil. Narozněním se automaticky stává dalším článkem ekosystému. Měl by si toho být vědom a začlenit se.⁷

„Slova krajina a paměť jsou svým způsobem magická, protože otevírají celou řadu úvah o tom, kdo jsme, kde je náš domov a jak by tento domov mohl vypadat. Úzce souvisí s naším životem a prožíváním místa. Staví obrannou hradbu nejistému světu široké globali-

⁵4.7.1. VYUŽITIE DAŽDOVEJ VODY V DOMÁCNOSTI. NAGY, Eugen. Manuál ekologickej výstavby: navrhovanie a výstavba trvalo udržateľných ľudských sídiel. 2. Permakultúra (CS), 2007, s. 120. ISBN 80-967972-0-4.

⁶ Bez vody není možný život. SEPP, Holzer. *Poušť, nebo ráj*. 1. Brno: Knihkupectví CZ, 2014, s. 29-32. ISBN 978-80-87426-31-9.

⁷ Zpravy.idnes.cz. [Http://zpravy.idnes.cz](http://zpravy.idnes.cz) [online]. Idnes.cz, 2015 [cit. 2017-05-08]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/rozhovor-s-cilkem-k-suchu-a-zmenam-klimatu-fix-domaci.aspx?c=A151019_200933_domaci_fer

zace a upevňují nás nejenom ve zdánlivém bezpečí tradice, ale také v malém českém či moravském světě (Bože, ochraňuj malé světy).“⁸

Stejně jako krajina, která ovlivňuje naše emoce, myšlenky, pocity, může i voda v krajině zpětně působit na člověka. I díky tomuto propojení např. proutkaři hledající pramen, jsou schopni pomocí *virguleⁱ*, či proutku vodu vycítit a najít.⁹ Myslím, že umět vycítit a vnímat vodu je instinktem každého člověka. Pravděpodobně i proto, že i lidský zárodek se vyvíjí ve vodě a naše tělesná schránka je z větší části tvořena vodou.

Obr. 4 Zkouška dešťového systému

⁸ Návrat kořenů. CÍLEK, Václav. Krajiny vnitřní a vnější. 1. Praha: Dokořán, 2002, s. 18-19. ISBN 80-86569-29-2.

⁹ JAK FUNGUJE PROUTEK, A JAK TO LZE OVĚŘIT. <https://blog.respekt.cz/> [online]. Respekt, 0907 [cit. 2017-05-08]. Dostupné z: <https://handl.blog.respekt.cz/jak-funguje-proutek-a-jak-to-lze-overit/>

2 REŠERŠE

Zde jsou představeni umělci, kteří inspirovali mou tvorbu a jejichž díla a myšlenky jsem vnímal jako zásadní a obohacující. Z českých umělců je jím např. Adam Vačkář, dále pak zahraniční jména jako Olafur Eliasson, Rachel Whiteread, Ana Rewakowicz nebo Marjetica Potrč. Zmínění představitelé se věnují různým tématům od práce s vodou, přes vytváření objektů pracujícími se vzpomínkami a časem, až po zkoumání vlivu globálních témat jako chudoba, ekologie a mezilidské vztahy.

2.1 Olafur Eliasson

Olafur Eliasson je dánsko - islandský umělec a architekt, jehož jméno je v poslední době velmi často skloňováno.¹⁰ Narodil se 5. února 1967 v Kodani a od roku 1989 do r. 1995 studoval na The Royal Danish Academy of Fine Arts. Poté se přestěhoval do Berlína a založil Olafur Eliasson studio.

„Experimentation as a method not only informs my school, but also forms the core of my artworks and my Berlin-based studio.“¹¹

Z mého pohledu jsou jeho instalace velmi působivé a často reagují na současnou situaci ve světě. Chtěl bych ho zde zařadit především pro využívání elementu vody, jako vyjadřovacího prostředku, kterým zobrazuje či spíše naznačuje pomíjivé obrazy a vyvolává v člověku pohnutí něčím, co přesahuje jeho každodenní chápání reality.

„Light and water, mirrors and reflections, movement and space – Eliasson’s illusionistic installations sharpen our senses, and at the same time reveal themselves individually by laying their own construction bare.“¹²

2.1.1 Waterfall, Fog Assembly, 2016

Příkladem uvádím zejména instalaci ve Versailles, zámku nedaleko Paříže. Eliasson si zde hraje se silou vody a vytváří čtyřicet metrů vysoký vodopád, vycházející z vodní plochy před zámkem. Kontrastně tak působí instalace tvořené pomocí mlhy v aréně „Fog

¹⁰ OlafurEliasson.net. In: [Http://olafureliasson.net](http://olafureliasson.net): Biography [online]. [cit. 2017-04-09]. Dostupné z: <http://olafureliasson.net/biography>

¹¹ Olafur Eliasson. WERNER HOLZSWARTH, Hans. Art now vol 4. 1. Köln: Taschen, 2013, s. 124-129. ISBN 978-3-8365-2816-0.

¹² Tamtéž str. 124 -129

Assembly“, kde využívá jemných kapek vody k vytvoření mlhových oparů pohybujících se ve větru. Pracuje tak s krajinou, daným okamžikem, pomíjivostí, počasím a světelností.¹³

Obr. 5 Waterfall, 2016¹⁴

Obr. 6 Fog Assembly, 2016¹⁵

¹³ Olafur Eliasson postavil ve Versailles umělý vodopád. *Www.designmagazin.cz* [online]. Design magazin, 2016 [cit. 2017-05-08]. Dostupné z: <http://www.designmagazin.cz/umeni/62590-olafur-eliasson-postavil-ve-versailles-umely-vodopad.html>

¹⁴ Waterfall, 2016. In: [Http://olafureliasson.net](http://olafureliasson.net) [online]. 2016 [cit. 2017-04-13]. Dostupné z: <http://olafureliasson.net/archive/artwork/WEK110140/waterfall#slideshow>

¹⁵ Fog assembly, 2016. In: [Http://olafureliasson.net](http://olafureliasson.net) [online]. Photo: Anders Sune Berg, 2016 [cit. 2017-04-09]. Dostupné z: http://s3-eu-west-1.amazonaws.com/olafureliasson.net/objektimages_final/IMG_MDA118541_1600px.jpg

2.1.2 Ice Watch, 2015

Dalším projektem, který bych chtěl zmínit, bylo převezení dvanácti ledových ker z Grónska, které Eliasson převezl do centra Paříže. Instalace s názvem „Ice Watch“ tak byla dočasnou instalací, která se symbolicky rozpouštěla na pařížském náměstí Place du Panthéon. Kolemjdoucí lidé si tak mohli přímo osahat důsledky globálního oteplování, na které Eliasson naráží.

Eliassonova instalace si při převozu podle zprávy Greenpeace vyžádala zhruba 30 tun oxidu uhličitého uvolněného do ovzduší „Vím, že si někteří lidé si myslí, že je lepší nedělat takové projekty," uvedl Eliasson s přihlédnutím k výše uvedenému faktu. Podle něj ale je instalace tajícího ledu v Paříži velmi důležitá. Jeho tání a zánik uvidí totiž velmi mnoho lidí. "Pokud se zamyslíte nad tím, kolik diplomatů a delegátů se kdy vydalo do Grónska pozorovat klimatické změny, pak tato instalace bude mít mnohem větší dopad," myslí si organizátor akce Didier Saulnier. ¹⁶

Obr. 7 Ice Watch, 2014¹⁷

¹⁶ Greenpeace, Česká Republika [online]. Greenpeace CZ: Greenpeace CZ, 2015 [cit. 2017-04-09]. Dostupné z: <http://m.greenpeace.org/czech/cz/base/news/Gronsky-led-do-Parize/>

¹⁷ ARGYROGLO, Martin. Ice watch, 2014. In: Olafureliasson.net [online]. Berlín: Studio Olafur Eliasson [cit. 2017-04-25]. Dostupné z: http://s3-eu-west-1.amazonaws.com/olafureliasson.net/objektimages_final/IMG_MDA117891_1600px.jpg

2.2 Marjetica Potrč

Marjetica Potrč je slovinská vizuální umělkyně a architektka. Narodila se v Ljublani v roce 1953. Vystudovala architekturu a sochařství na Univerzitě v Ljublani.¹⁸

Její práce je zastoupena v mnoha galeriích ve světě, zejména však v Evropě a v Americe. Za své projekty obdržela mnoho ocenění. „*Potrč is the recipient of numerous grants and awards, including grants from the Pollock-Krasner Foundation (1993, 1999); the Hugo Boss Prize 2000, administered by the Guggenheim Museum; a Caracas Case Project Fellowship from the Federal Cultural Foundation, Germany, and the Caracas Urban Think Tank, Venezuela (2002); and the Vera List Center for Arts and Politics Fellowship at The New School in New York (2007).*“¹⁹ Má velkou mezioborovou praxi v on-site projektech, architektonických studiích a výkresových dokumentacích. Dokumentuje a interpretuje současné architektonické praktiky se zaměřením na energetickou infrastrukturu a využívání vody především v místech s nedostupnými energetickými zdroji a sníženými sociálními podmínkami. Věnuje se studiím jednoduchých domků, které mají mnohdy i svůj alternativní zdroj el. energie, v podobě, větrných a slunečných elektráren aj. V konkrétních návrzích jednoduchých příbytků nechybí ani systémy ke sběru vody. V realizacích se také věnovala řešení kompostovacích toalet. V projektech navrhuje konkrétní řešení bydlení, které mohou být odpovědí na vyřešení globálního problému týkajícího se především života v chudobě a s omezenými zdroji v dané oblasti. „*In analytical drawings and built up structures she shows that a hands on approach by the local community may work better than the visions form the urban planner's desk.*“²⁰

Potrč své studie, které konzultuje s místními komunitami a vznikají tak na míru potřebám daného místa a lidí v něm žijících, posléze vystavuje jako objekty - prototypy v galerijních prostorech. Svou prací vlastně nadnáší téma, jak by umění a design měl a mohl v praxi pomoci lidem se základními existenčními problémy týkající se především

¹⁸T. L., Delo.si. Marjetica Potrč med najpomembnejšimi sodobnimi umetniki na svetu. DELO [online]. , 1 [cit. 2017-04-17]. Dostupné z: <http://www.delo.si/kultura/razstave/marjetica-potrc-med-najpomembnejšimi-sodobnimi-umetniki-na-svetu.html>

¹⁹ Nordenhake: Artist, Marjetica Potrč [online]. [cit. 2017-04-17]. Dostupné z: <http://www.nordenhake.com/php/artist.php?RefID=42>

²⁰ Marjetica Potrč, "Caracas: Dry Toilet" Stockholm, March 03rd - April 17th, 2004. Nordenhake: Exhibitions [online]. [cit. 2017-04-17]. Dostupné z: <http://www.nordenhake.com/php/artistsExhibitions.php?id=42>

chudoby. Součástí její práce jsou i interpretační studie fotografických esejí a nástěnných kreseb, kde ukazuje své skulpturní a humanitární myšlenky.²¹

2.2.1 Dry toilet, 2003

Dry toilet je projekt, který vznikl pro danou komunitu v Caracasu ve Venezuele, kde umělkyně pobývala půl roku a zkoumala podmínky, které později sloužily jako podklady k vytvoření jejího objektu.²²

„In collaboration with the Israeli architect Liyat Esakov she proposed and built a dry ecological toilet in La Vega barrio. It is a low-cost sustainable solution that can be implemented step by step and constructed by the residents themselves. The main problem in the barrios is not buildings/homes, but infrastructure, which has failed the barrios. Dry Toilet is dealing directly with infrastructure.“²³

Obr. 8 Caracas: Dry Toilet, 2003, building material, power and communications infrastructure, 290 x 285 x 155 cm (source image to the left, installation view at Galerie Nordenhake to the right)²⁴

²¹ Art a architecture, the utopian fallacy. HARTNEY, Eleanor. Art a today. 1, reprinted in 2013. New York, London: Phaidon Press Limited, 2013, s. 322-343. ISBN 978 0 7148.

²² Marjetica Potrč, "A Vision of the Future City and the Artist's Role as Mediator [online]. 2012 [cit. 2017-04-17]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=94O6ulr75_Y

²³ Marjetica Potrč, "Caracas: Dry Toilet" Stockholm, March 03rd - April 17th, 2004. Nordenhake: Exhibitions [online]. [cit. 2017-04-17]. Dostupné z: <http://www.nordenhake.com/php/artistsExhibitions.php?id=42>

²⁴ Caracas: Dry Toilet, 2003. In: Nordenhake: Marjetica Potrč [online]. [cit. 2017-04-17]. Dostupné z: <http://www.nordenhake.com/images/Artists/Potrc/b1.jpg>

2.2.2 Soweto House With Prepaid Water Meter, 2012

Instalací autorka reaguje na situaci, kdy v roce 2006 byly instalovány předplacené vodoměry v černošské čtvrti Phiri v Johannesburgu. Místní obyvatelé se začali bouřit, protože podle nich je lidským právem mít vodu a nemůže být na ni nahlíženo jako na komoditu.²⁵ „*The Phiri water case shows us the future that may await other urban communities who as yet do not live under water-stressed conditions. Water is the most precious resource in our century: without water, there is no life.*“²⁶

Obr. 9 Soweto House With Prepaid Water Meter. Marjetica Potrc. 2012. Courtesy the artist. Photo by Trumpie Photography.²⁷

²⁵ Contemporary Building Strategies. Www.potrc.org [online]. 2012 [cit. 2017-04-17]. Dostupné z: <https://www.potrc.org/project1>.

²⁶ Contemporary Building Strategies. Www.potrc.org [online]. 2012 [cit. 2017-04-17]. Dostupné z: <https://www.potrc.org/project1>.

²⁷ PHOTOGRAPHY, Trumpie. Soweto House with Prepaid Water Meter. Marjetica Potrc. 2012. Courtesy the artist. Photo by Trumpie Photography. In: [Http://arthopper.org](http://arthopper.org) [online]. 2013 [cit. 2017-04-17]. Dostupné z: http://i0.wp.com/arthopper.org/arthopper/contemporary_art/2013/01/Soweto-House-with-Prepaid-Water-Meter-Marjetica-Potrc.jpg?resize=620%2C412

2.3 Ana Rewakowicz

Polská umělkyně Ana Rewakowicz se narodila v Polsku, ale v současnosti žije v Kanadě. Absolvovala studia na Ontario College of art and Design v Torontu, Glasgow school of Art, UK a Concordia University, Montreal CA.²⁸

Rewakowicz pracuje s nafukovacími objekty, pomocí kterých zkoumá vztahy mezi architekturou, tělem a životním prostředím. Často kombinuje vynalézavost s designem a architekturou, ale věnuje se i fotografii, videu a performanci. Práce Rewakowicz často obsahují nafukovací objekty, kde zkoumá potenciál nafukovacího materiálu jako je trvanlivost, lehkost, odolnost, ale i přenositelnost a biologická odbouratelnost. Jejím cílem není výsledek, nýbrž tvůrčí proces, který může naznačit, nebo poukázat nejen na šetrnější přístup k životnímu prostředí, ale i na otázky týkající se mezilidských vztahů.²⁹

2.3.1 The Cloud, 2011

Dílo *The Cloud* představuje nafukovací objekt ve tvaru mraku, který je naplněný héliem. Levitující objekt je zatížen kanystry s vodou, které jsou s objektem spojeny hadičkou.

Obr. 10 *The cloud*³⁰

²⁸ Curriculum vitae - Ana Rewakowicz. Yumpu [online]. Yumpu, 2013 [cit. 2017-04-30]. Dostupné z: <https://www.yumpu.com/en/document/view/9331936/curriculum-vitae-education-selected-solo-ana-rewakowicz>

²⁹ Statement. [Http://rewana.com/](http://rewana.com/) [online]. rewana.com [cit. 2017-05-08]. Dostupné z: <http://rewana.com/statement-bio-cv.html>

³⁰ The cloud. In: [Www.rewana.com](http://www.rewana.com) [online]. Ana Rewakowicz, 2011 [cit. 2017-04-30]. Dostupné z: http://rewana.com/images/Cloud11_13/large/1cloud.jpg?1493553132364

Jde o interaktivní instalaci, při níž návštěvníci pomocí ruční pumpičky pumpují vodu vzhůru do mraku a ten díky tomu mění svou výšku. V momentě přeplnění mrak začne vodu upouštět a začne opět stoupat vzhůru. Jde vlastně o symbolické převedení koloběhu vody v krajině do objektu.

2.3.2 Conversation bubble, 2006

Obr. 11 Conversation bubble³¹

Rewakowicz zapojuje i samotné účastníky, kteří se stávají součástí instalace, jež umožňuje vzájemné seznámení a především prostor k diskuzi.

„At any given moment of time five people are needed to inflate the structure. While the bodies of participants are squeezed and immobilized between two layers of clear vinyl, their heads can move and talk inside the inflated bubble. The duration of the piece depends on the five people’s agreement to end it, as no one can leave on his/her own accord.“³²

³¹ Conversation bubble. In: [Http://rewana.com](http://rewana.com) [online]. Ana Rewakowicz, 2006 [cit. 2017-04-30]. Dostupné z: <http://rewana.com/images/ConversBubble2006-08/large/1Odda1.jpg?1493556794567>

³² Inflatables/installations/performance: Conversation bubble. Rewana.com [online]. Ana Rewakowicz, 2006 [cit. 2017-04-30]. Dostupné z: <http://rewana.com/inflatables-installations-performances-conversation-bubble.html>

2.4 Adam Vačkář

Adam Vačkář, narozen v roce 1979, je konceptuální umělec. Studoval dva roky na VŠUP v ateliéru Kurta Gebauera, krátce i na AVU u Milana Knížáka a posléze na pařížské École Nationale Supérieure des Beaux-Arts.³³

„Osobnost Adama Vačkáře se řadí v českém uměleckém kontextu mezi ty, jejichž příslušnost k němu je jen jednou z možností vymezení jejich lokální tvůrčí působnosti. Vačkářova umělecká identita má mimo svých českých vazeb rovněž výraznou francouzskou složku a dá se uchopit i v rámci současného evropského mezinárodního uměleckého prostoru, v němž lokální příslušnost nehraje tak zásadní roli.“³⁴

2.4.1 Margin of hope (Okraj naděje), 2014

V díle *Margin of hope pozorujeme*, jakým způsobem autor pracuje s globálním tématem společnosti a poukazuje na konkrétní problém týkající se výplodu konzumního světa v podobě plastového odpadu a jeho důsledky v dané lokalitě. Vačkář zde zdůrazňuje především potřebu recyklace plastů obecně.

Obr. 12 Dokumentace projektu *Margin of hope*, 2014³⁵

³³ VÁCHOVÁ, Lucie. Poslední věci Adama Vačkáře. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Společnost časopisu Ateliér, 2015, **2015**(5), 5. ISSN 1210-5236.

³⁴ Adam Vačkář. Artlist — Centrum pro současné umění Praha [online]. 2014 [cit. 2017-04-16]. Dostupné z: <http://www.artlist.cz/adam-vackar-3636>

³⁵ *Margin of hope*, 2014. In: www.adamvackar.com [online]. [cit. 2017-04-16]. Dostupné z: http://payload248.cargocollective.com/1/12/393872/7264610/IMG_0360.jpg

„V novější tvorbě Adama Vačkáře, se mimo jiné objevuje i aspekt kritického pohledu na roli předmětů v naší konzumní společnosti, zpracovaný však ve výrazně formálně uchoopeném výsledku (*The Dawn*, 2013). V projektu *Ecology and Behaviour* (2014) se ony dvě strany mince – formální práce a kritické ohledávání sociálních jevů, spojili zajímavým způsobem, když vesničané v pohoří Atlas pod autorovým vedením recyklovali plastový konzumní odpad, ostře kontrastující s jejich stále tradičním životem a utkali ho do formy rovněž tradičního koberce. Komunita zde byla současně vedena k ideálnímu ekologickému cíli, ale i k výsostně estetickému výsledku.“³⁶

2.4.2 Water management, 2014

Vačkář se zde zamýšlí nad vodou jako přírodním zdrojem, který je korporacemi přeměněn na produkt luxusního zboží a zpoplatněn. „Voda je velmi důležitý duchovní element a je jednou ze základních podmínek života.“³⁷. V projektu *Weihwasser* (Svěcená voda, 2012) provádí experiment, kdy kupuje balenou vodu, kterou nechal při vernisáží posvětit knězem a následně pozoruje, jak se spirituálním gestem změnila v něco mnohem významnějšího.³⁸

Obr. 13 *Water management*, 2014³⁹

³⁶ Adam Vačkář. Artlist - Centrum pro současné umění Praha [online]. 2014 [cit. 2017-04-16]. Dostupné z: <http://www.artlist.cz/adam-vackar-3636/>

³⁷ VÁCHOVÁ, Lucie. Poslední věci Adama Vačkáře. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Společnost časopisu Ateliér, 2015, **2015**(5), 5. ISSN 1210-5236.

³⁸ Tamtéž str. 5

³⁹ *Water management*, 2014. In: www.adamvackar.com [online]. [cit. 2017-04-16]. Dostupné z: http://payload471.cargocollective.com/1/12/393872/11737813/Water-management_670.jpg

Při instalaci s názvem Water management (2014) pracuje s přeměnou vody na komoditu ve třech rovinách symbolizující tři úrovně vodních zdrojů. Dešťovou vodu - nebe, z povrchu země - říční a vodu z pramene - podzemní. Všechny tyto zdroje vyhledal v Praze, čímž naznačuje, že jsou volně dostupné, avšak stále častěji se z nich stává zboží v rukou korporací.⁴⁰

2.5 Rachel Whiteread

Rachel Whiteread se narodila v Londýně v roce 1963. Studovala malování v Brightonu Polytechnic and sochařství na Slade School of Fine Art.⁴¹ V tvorbě se zabývá zakonzervování daných předmětů nebo celých monumentálních objektů, často i vyplněním prázdného prostoru okolo nich. Umožňuje pozorovateli vcítit se do daného objektu a uvažovat tak o jeho celkovém kontextu, účelu a místě, kde se nacházel.

„V posledních více než 20 letech Rachel Whiteread přetváří obyčejné domácí předměty a stavební místa do poetických soch, které zkoumají vztah mezi vzpomínkou, architekturou a tělem, mezi soukromým a veřejným světem. Na konci 80. let 20. století Whiteread začala vytvářet sochy tak, že do různých materiálů odlévala domácí vybavení a nábytek (skříně, postele, dřezy a vany) a vytvářela díla, která zdůrazňovala soukromý aspekt domácího života a symbolicky odrážela lidské tělo. Využitím průmyslových materiálů jako je sádra, beton, guma a polystyren Whiteread typickým způsobem zalévá prostor pod předměty, kolem nebo uvnitř nich, a vytváří negativní otisk objektů, se kterými pracuje. Tyto formy zaznamenávají tvar a povrch původních předmětů do detailu, ale nemohou uchovat jejich fyzickou přítomnost, což často v divákovi vyvolává vzpomínky a navozuje v něm pocity nepřítomnosti a ztráty.“⁴²

V projektu dešťového sběrného systému se vlastně taktéž věnuji vytvoření funkčního modelu, který odráží reálné místo v čase a prostoru, které v minulosti bylo místem her mé-

⁴⁰ HAŠKOVCOVÁ, Marie. Model: Praha, Galerie Rudolfinum, 29.1. - 3.5. kurátor Ladislav Kesner. Ateliér: čtrnáctideník současného výtvarného umění. Společnost časopisu Ateliér, 2015, 5.3. 2015(5), 1. ISSN 1210-5236.

⁴¹ Tate [online]. Tate Gallery London [cit. 2017-04-15]. Dostupné z: <http://www.tate.org.uk/whats-on/tate-modern/exhibition/unilever-series-rachel-whiteread-embankment/rachel-whiteread-0>

⁴² KOHOUTOVÁ, Marie. Pomíjivé prostory Rachel Whiteread vystavuje Guggenheimovo muzeum v New Yorku. Glass Revue [online]. 2002, 1 [cit. 2017-04-15]. ISSN 1802-8497. Dostupné z: <http://www.glassrevue.com/news.asp@nid=713.html>

ho dětství. Pomocí skleněných objektů přímo utavených do forem podle skutečných předmětů vyvolávám vzpomínku a skládám části informací.

V roce 2015 proběhla v Galerii Rudolfinu výstava s názvem *Model*, kde byly vystaveny práce 11 umělců zabývajících se modelem jako prostředkem vyjádření v umění. Záměrem výstavy bylo vytvořit prostor pro debatu o modelu a různých přístupech jednotlivých umělců k němu. Mezi známými zahraničními a českými jmény byla zahrnuta i Rachel Whiteread.⁴³

„Podobně vznikají i plastiky Rachel Whiteread (1963), jež se proslavila odléváním mezer kolem a uvnitř běžných věcí. Kurátor vybral sérii jejích drobných minimalistických plastik seskládaných z odlitků utilitárních obalových materiálů ze sádry, barevných pryskyřic a bronzu, v nichž autorka s lehkostí propojuje běžné a ušlechtilé materiály.“⁴⁴

„Negative space is the space around two and three - dimensional forms... Artists often exploit perceptual ambiguities in the distinction between negative and positive space.“⁴⁵

Obr. 14 Untitled (One Hundred Spaces) 1995 Resin (100 units) Dimensions variable (detail)⁴⁶

⁴³ HAŠKOVCOVÁ, Marie. *Model*: Praha, Galerie Rudolfinum, 29.1. - 3.5. kurátor Ladislav Kesner. Ateliér: čtrnáctideník současného výtvarného umění. Společnost časopisu Ateliér, 2015, 5.3. 2015(5), 1. ISSN 1210-5236.

⁴⁴ *Tamtéž str. 1*

⁴⁵ *Negative space*. BIRD, Michael. 100 ideas that changed art. 1. London: Laurence King Publishing, 2012, s. 202-204. ISBN 978-1-85669-795-8.

⁴⁶ In: www.saatchigallery.com [online]. [cit. 2017-04-15]. Dostupné z: http://www.saatchigallery.com/aip/rachel_whiteread.htm

Obr. 15 Rachel Whiteread, Boathouse, Gran, Norway, 2010, Concrete and steel, 200 x 400 x 600 cm © Rachel Whiteread⁴⁷

Obr. 16 House (1993), Rachel Whiteread © Rachel Whiteread / Photo Sue Omerod⁴⁸

⁴⁷ Rachel Whiteread, Boathouse, Gran, Norway, 2010. In: Www.bbc.co.uk: Images for Rachel Whiteread's Cultural Exchange [online]. [cit. 2017-04-15]. Dostupné z: <http://www.bbc.co.uk/programmes/p01b11kx/p01b12dz>

⁴⁸ OMEROD, Sue. House, 1993. In: Www.apollo-magazine.com [online]. Apollo, The international art magazine, 2013 [cit. 2017-04-25]. Dostupné z: https://apollo.imgix.net/content/uploads/2013/10/WHITEREAD-1993-House-View-1_photo-by-SueOmerod.jpg?auto=compress,enhance,format,redeye&crop=faces,entropy,edges&fit=crop&w=215&h=300

II. PRAKTICKÁ ČÁST

3 PŘEDSTAVENÍ KONCEPTU

Hlavním cílem mé práce je přenesení prožitků z dětství spojených s vodou v zahradě prarodičů, které v instalaci znovu evokuji. Jde o budovu garáže, jejíž střecha je součástí sběrného systému dešťové vody sestaveným mým dědou pro zavlažování zahrady. Pomocí instalace vyjadřuji vztah, který jsem měl k onomu místu v době dětství, ale především živou fascinaci promyšleným vodním systémem. Instalací bych chtěl poukázat na současný problém nedostatku vody, který vyplývá především z nezájmu civilizace vážit si svého prostředí a stále zvětšující se mezery v kontaktu s přírodou. V neposlední řadě, bych se chtěl podělit o inspirativní jednoduchost procesu zachytávání deště a koloběhu vody, která je opětovným spouštěčem života ve všech organizmech. Zamýšlím se nad postojem společnosti vůči vodě jako zdroji, o který je nutno pečovat a především jej zachovat pro budoucí generace, a správný rozvoj přírodních ekosystémů.

„Každý živý tvor, ať už člověk, zvíře či rostlina, má určitý úkol, jemuž má dostát. Všichni musí být odpovědní za své jednání, v každém okamžiku, při každé příležitosti. Jen tak je možné vést odpovědný život. Kdo to nedělá, proviňuje se, a to především vůči přírodě“⁴⁹

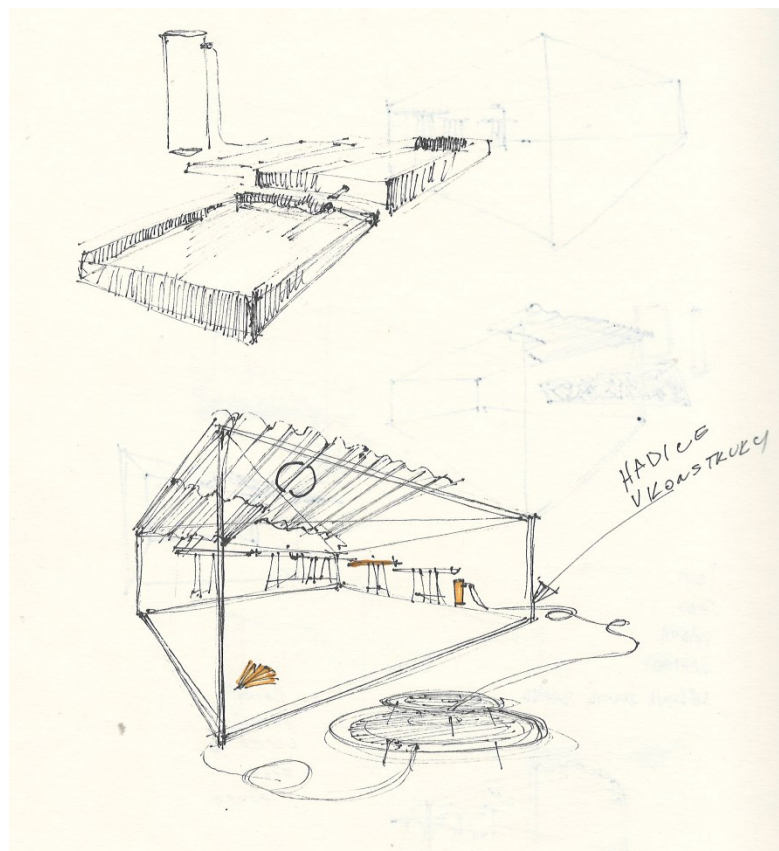
Obr. 17 Prvotní instalace v galerii Sýpka ve Valašském Meziříčí

⁴⁹ Umět číst v knize přírody. HOLZER, Sepp. *Poušť, nebo ráj*. 1. Brno: Knihkupectví CZ, 2014, s. 13-28. ISBN 978-80-87426-31-9

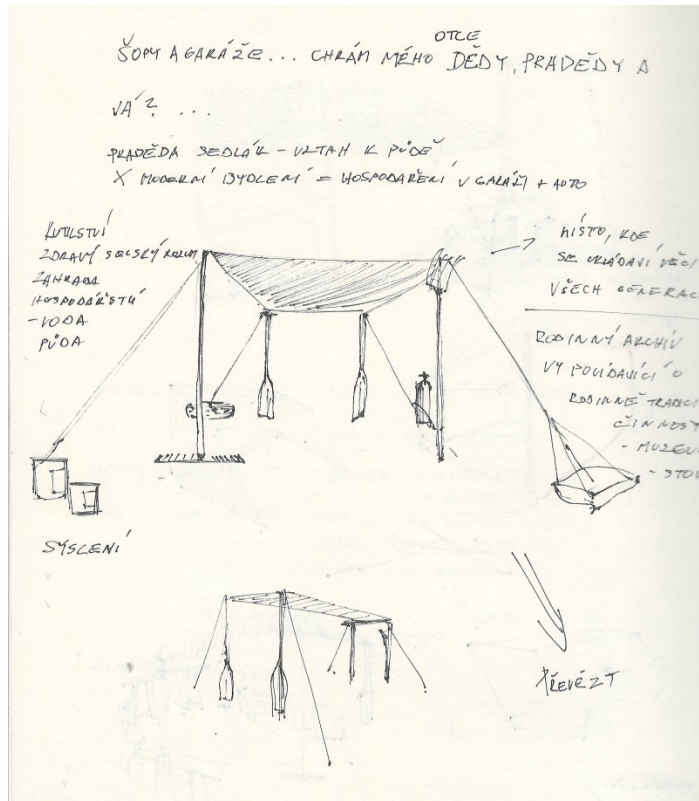
3.1 Garáž, střecha garáže

Dědova garáž jak jsem již zmínil, je důležitým bodem zahrady, jelikož je centrem dění veškerého kutilství a především mého dětství. Nejdůležitější je však z hlediska vodního sběrného systému střecha, jejíž plocha sbírá dešťovou vodu a svádí ji okapy do sudů. Střecha je první, která přichází do kontaktu s deštěm. Střechy obecně mají ušlechtilé poslání, a to chránit věci, které jsou pod nimi. Díky střeše vzniká chráněný příbytek. V instalaci tedy převádím prvky sběrného systému, do skleněných objektů, které dohromady tvoří člověkem vynalezené tvarosloví předmětů k jímání dešťové vody.

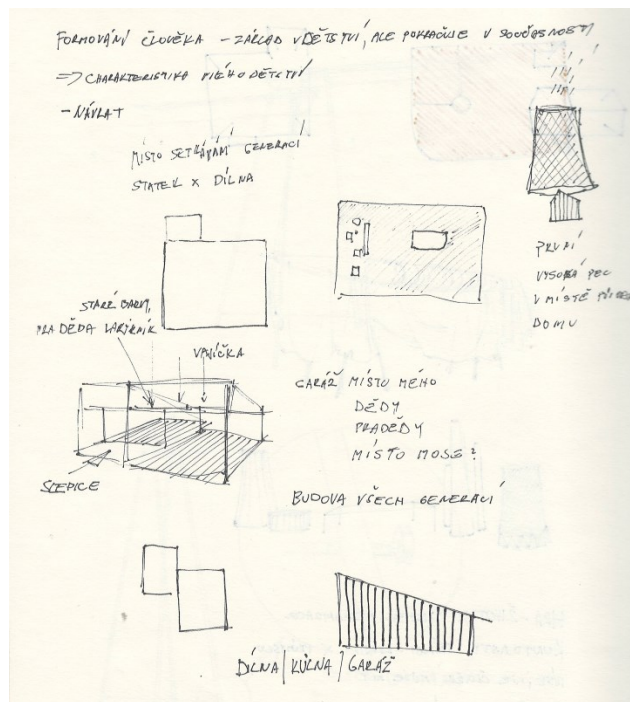
Garáž samotnou si tedy představuji jako objekt, který je znázorněn v prostoru pouze linkou ve tvaru zkosené krychle. Půjde tedy o kovovou konstrukci, která v horní části ponese skleněné plechy.

Obr. 18 Návrh instalace

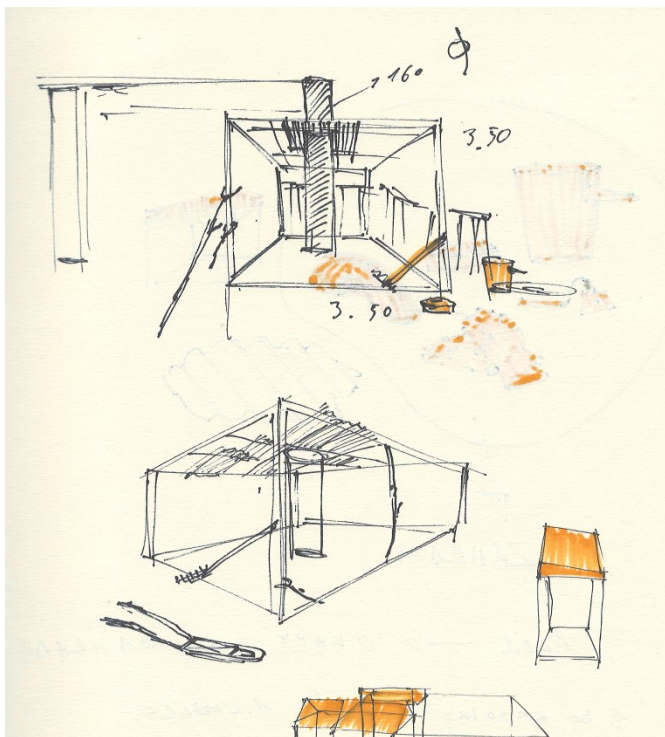

Obr. 19 Průběžný návrh garáže

Obr. 20 Průběžný návrh garáže

Konstrukce garáže by měla vytyčit prostor v daném místě instalace. Představuje otevřený prostor, který je ve skutečnosti místem na ukládání nejen zahradního nářadí, ale i místem dílny se stolařským vybavením, uskladněnými koly a dvoukoláky. Garáž obsahuje vše, co obnáší starost o dům a velkou zahradu. Každý pozorovatel si jistě hned vybaví, co daný prostor ve skutečnosti obsahuje, což kontrastuje se symbolickým prázdňem. Konstrukce by měla být volně průchozí. Pozorovatel se tudíž bude moci procházet pod skleněnými plechy a pozorovat tekoucí vodu.

Obr. 21 Návrh instalace v daném prostoru

Obr. 22 Garáž prarodičů ve Vratimově

3.1.1 Realizace garáže

Sřecha garáže je realizována pomocí kovové konstrukce, na které jsou zavěšeny skleněné zvlněné plechy. Jednotlivé plechy byly vyrobeny stejnou technikou jako okapy, tedy leháním skla do sádrové formy.

Obr. 23 Výroba sádrové formy

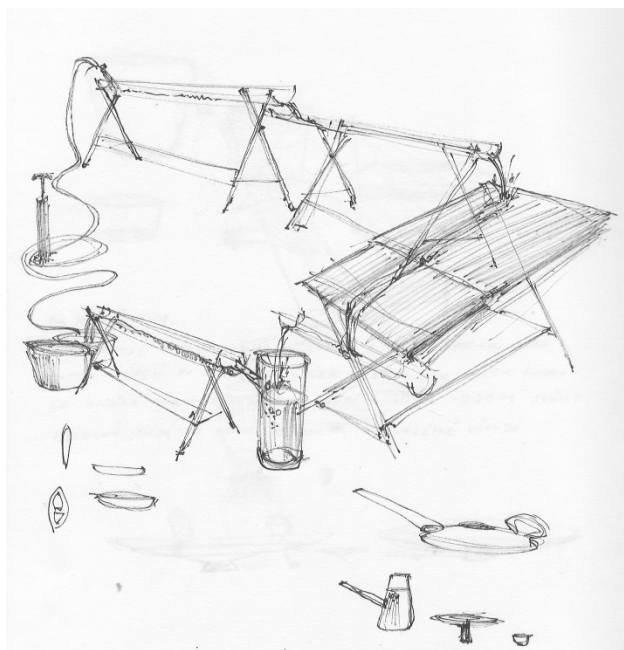

Obr. 24 Příprava na lehání skla

Při realizaci stavby konstrukce garáže jsem řešil převážně stabilitu. Mým záměrem je jednoduchým náznakem načrtnout stavbu v prostoru. Chtěl jsem použít co nejtenčí sílu materiálu, což představuje jistý problém v nosnosti. Vzhledem k tomu, že v horní části konstrukce by mělo být zavěšených šest skleněných plechů na ocelových lankách, rozhodl jsem se pro použití konstrukce využít širší profil hranolu o rozměrech 6 * 6 centimetrů. Na každém ze čtyř rohových sloupků by měly být v horní části přivařeny dva menší profily o délce 30 cm, na které se z obou stran nasunou hranoly tvořící horní konstrukci střechy. Tvar samotného objektu garáže je zkosený kvádr o rozměrech 350 cm * 300 cm * 280 cm.

3.2 Okapy

Samotný systém okapů, který sbírá vodu ze střechy, je pro mne z hlediska vzpomínek velmi důležitou částí. V dětství jsem v tomto místě nabíral vodu, naléval ji okapy dolů a pozoroval, jak se sudy přelévají jeden do druhého. Díky okapům, které měl děda uschované v rezervě, jsem systém prodlužoval a přistavoval k němu další části. Fascinaci kolující vodou tekoucí v okapech se snažím evokovat přímo v instalaci, jejíž součástí je i malá ruční pumpička pohánějící vodu. Kolující oběh vody symbolizuje opakující se proces. Deštěm tento proces začíná a stékající voda naplňuje nádrže vodou, plné sudy jsou vlastně jakýmsi zachycením procesu samotného. Člověk přichází k hotovému dílu, může se radovat z čerstvé vody, kterou použije pro vlastní potřebu, v případě dědy pro rostliny, stromy, keře a zeleninu v zahradě. Čerstvá voda je symbolem života, hojnosti, naděje, růstu i radosti. Zvuk, který tekoucí voda vydává, okamžitě alarmuje a stimuluje smysly člověka. Je tudíž nepostradatelnou součástí mé práce. Teprve zvuk vody dokáže vyvážit atmosféru instalace, kterým popisují své vzpomínání a prožitek z koutku zahrady prarodičů.

Obr. 25 Návrh samostatné instalace okapů

3.2.1 Realizace okapů

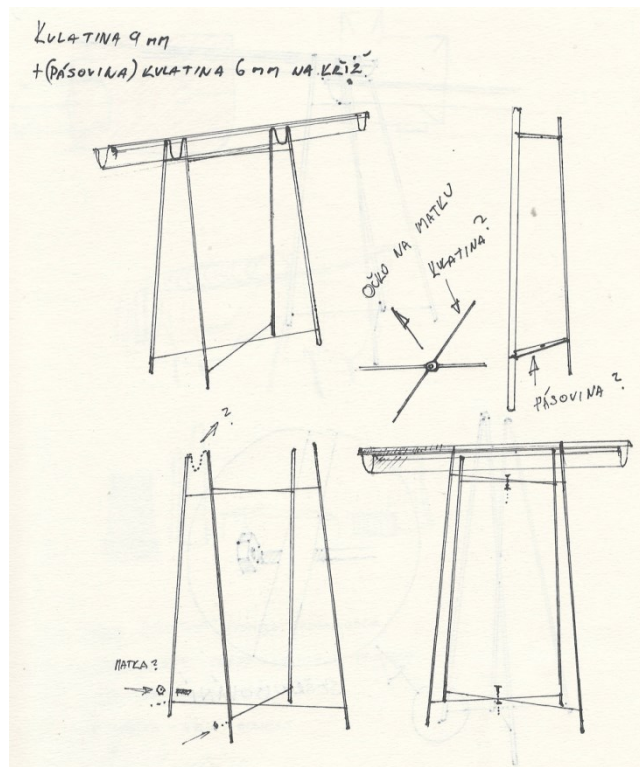
Okapy jsou realizovány metodou lehaného skla do sádrové formy. Formy byly vyrobeny podle původního okapu z dědova sběrného systému. Taktéž skleněné plechy, které

jsem umístil vprostřed soustavu, jsou vyrobeny podle původního předmětu. Okapy nesou konstrukce, které od prvotního sestavení prošly mnoha změnami. Zprvu jsem pracoval na konstrukcích z borosilikátového skla, které jsem spojoval tenkým silikonovým provázkem. Při tomto použití se však dalo docílit pouze nízkých konstrukcí. Rozhodl jsem se tedy pracovat s kovem a následující konstrukce tedy byly vyrobeny z železné kulatiny o průměru 6 mm. Skutečné okapy dědovy garáže jsou připevněny přímo ke střeše až do místa, kde se poslední okap svažuje k sudům, ten byl pouze přidrátován a pomocí hřebíků zavěšen. Děda se v tomto místě příliš nezabýval estetickým hlediskem, důležitá pro něj byla především stoprocentní funkčnost. V instalaci okapů jsem tedy chtěl, aby konstrukce působily subtilně a nestrhávaly příliš pozornosti. Snažil jsem se v podstatě docílit toho, aby skleněné okapy levitovaly v prostoru. Po dvou konstrukčních typech jsem se sice dostal k jinému materiálu, ale přízemní výška, do které jsem okapy umístil, stále nevyhovovala představě o střešním systému okapů, které se v případě dědovy garáže nacházejí těsně nad hlavou člověka. Začal jsem tudíž pracovat na třetím typu konstrukce, tentokrát již se záměrem, aby systém okapů skutečně odpovídal své reálné výšce. Především proto, že v konečné instalaci na ně bude plynule navazovat střecha se skleněnými plechy. Pro lepší stabilitu konstrukce jsem tak zvolil silnější materiál a to tvrzenou kovovou kulatinu o průměru 10 milimetrů, která byla spojena opět slabší kulatinou z důvodu lehčího vizuálního pocitu. Celá soustava se tedy sestává ze čtyř skleněných okapů a dvou střešních plechů (nezahrnují objekt garáže), každý kus je zvlášť podpírán konstrukcí na míru. Každá konstrukce má určitý úhel sklonu pro snadnější odtok vody.

Obr. 26 Skleněné okapy

Okapy a části střechy převedené do skla jako ušlechtilého materiálu, symbolizují důležitost jejich funkce, a to především dotek s vodou. Díky těmto jednoduchým kovovým profilům jsme schopni nasbírat a zachytit dešťové kapky z okolního prostředí. Skleněné okapy pohybující se na tenkých konstrukcích tak působí vzdušně a křehce, jsou zdánlivě součástí určitého, jakoby posvátného obřadu.

Obr. 27 Návrh konstrukcí

Obr. 28 Detail kovových konstrukcí

Obr. 29 Celkový pohled na soustavu konstrukcí

Výška, ve které se střecha spolu s okapy bude nacházet, možná působí částečně nedosažitelně, jako něco co není určeno lidskému doteku. Stejně jako skutečné střechy a okapové systémy, které jsou většinou vysoko a člověku složitě přístupny. Jsou tak součástí prostoru nad námi a mohou tak vycházet dešti vstříc.

3.3 Sběr vody

V případě dědova sběrného systému dešťová voda končila v sudech navzájem propojených přepadem. Zásoba vody tedy vždy vydržela po mnoho dní bez deště. Skutečně si nepamatuji, že by někdy došla. Byla to voda pro dědovy vzrostlé stromy, ovocný sad, i zeleninu, zkrátka celý ekosystém zahrady. Abych co nejlépe mohl toto místo vystihnout, je nutno podotknout, že zde byla spousta druhů nádob na vodu. Přes láhve a konve až po kýble i necky. Konve měly charakteristickou žlutou barvu. Je to barva, kterou používám taktéž ve své instalaci. Charakterizuje většinou barvu pracovního zahradního náčiní, ale třeba i části okapů, střechy a plotu, které děda natíral nažluto proti korozi. Žlutá barva nářadí v zahradě nejen zvýraznila, ale především se dala levněji sehnat v průmyslovém odvětví Vítkovic, kde děda pracoval. Žluté prvky v zahradě jsou něčím, co k mým vzpomínkám neodmyslitelně patří.

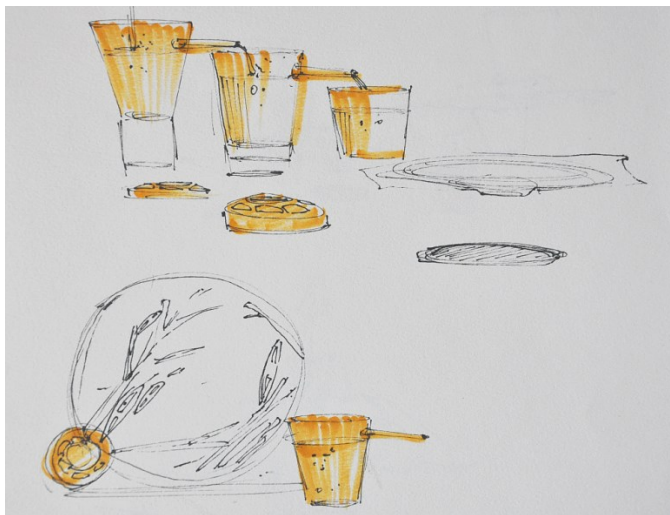
Obr. 30 Návrh na zachytávání vody

Obr. 31 Realizace žlutých nádob na vodu ve sklářské huti

Obr. 32 Realizace nádob na vodu ve sklářské huti

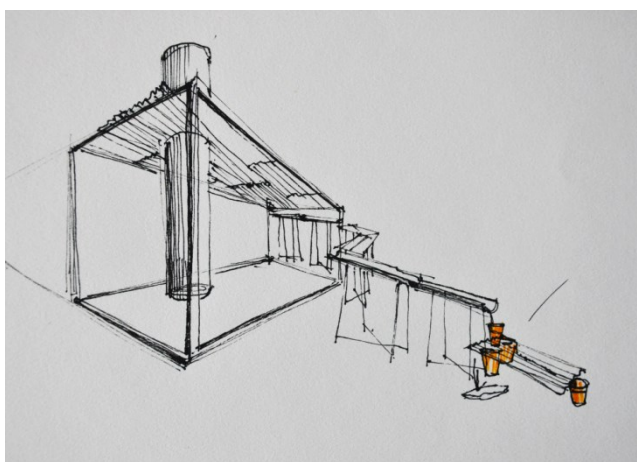
Obr. 33 Návrh vodních nádob

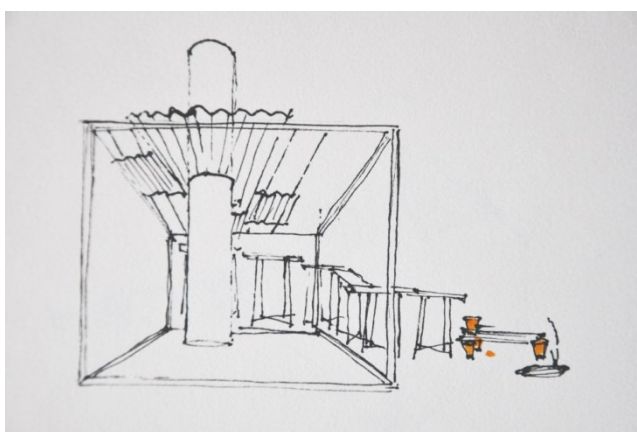
Obr. 34 Zkouška dešťového systému

4 CELKOVÁ VIZUALIZACE

Projekt bude nainstalován v prostorech bývalého baťova závodu v 64. budově ve Zlíně. Jde tedy o prostor bývalé továrny, kde je strop rozlehlé místnosti podepřen kulatými pilíři o výšce 5,5 metru a průměru 50 cm. Instalace bude akceptovat daný prostor. Na základě zkušebních instalací a pracovních skic jsem se rozhodl, že budu pracovat se sloupy, které jsou nedílnou součástí tohoto prostoru a principem výstavby baťovy architektury. Sloup nerušeně protne skleněnou střechu garáže a bude procházet jejím prostorem.

Obr. 35 Návrh instalace v prostoru

Obr. 36 Návrh instalace v prostoru

Důležitá je pro mě především rozloha a čistota prostoru, kde se instalace bude nacházet. Snažil jsem se podřídit pocitu vzdušnosti a lehkosti, ke kterému prostor přímo vybízí.

Obr. 37 Návrh instalace v prostoru

Obr. 38 Návrh instalace v prostoru

Obr. 39 Návrh instalace v prostoru

Obr. 40 Vizualizace instalace

Obr. 41 Vizualizace instalace

4.1 Technologické postupy

Střecha garáže spolu se skleněnými okapy je vyrobena metodou lehání skla. Jde o proces zvaný Fusing, kdy se ploché sklo při dané teplotě v elektricky vytápěné peci vytvaruje podle sádrové formy s příměsí křemičitého písku. Poměr písku a sádry bývá zpravidla jedna ku jedné. Forma by měla obsahovat kovové výztuhy, či pletivo pro lepší pevnost formy v průběhu lehání. Samotná teplota lehání bývá okolo 800 °C. Složitou součástí procesu bývá zejména chlazení, kdy se musí vzít v úvahu horní otop pecí, tloušťka materiálu a materiál, z něhož je vyrobena forma, aby se tak předešlo možnému vzniku prnutí. Při chlazení nastává bod, kdy je teplota chladicí křivky pozastavena na 540 °C z důvodu vyrovnání teploty v celé tloušťce skla v peci.⁵⁰

Kovové konstrukce, které tvoří podstatnou část instalace a slouží jako podpůrný systém skleněných částí, byly vyrobeny ve školní zámečnické dílně s pomocí svařování. Všechny části jsou k sobě sešroubovány tak, aby se daly rozebrat, nebo zmenšit pro snadnější manipulaci.

Nádoby na vodu byly vyrobeny tradičním ručním foukáním skla do dřevěné formy z bukového dřeva podle návrhu ve sklářské školní huti ve Valašském Meziříčí. Pro zbarvení dožluta byl použit *skleněný rubínⁱⁱ*, který se po rozehřátí vytvaroval a nalepil na základní křišťálovou baňku. Tato baňka po sérii dalších náběrů ze sklářské pece byla přetvarována a poté rozfouknuta do formy. Vyfouknutý tvar pak následně putuje do chladicí pece, kde je po *vychlazeníⁱⁱⁱ* podroben prvotnímu opracování, které zahrnuje *pukání^{iv}*, broušení a leštění.

⁵⁰ ROŠKA, Radim. TECHNOLOGIE VÝROBY SKLA 2: MODERNIZACE VÝUKY NOVĚ ZŘÍZENÉHO ATELIÉRU DESIGNU SKLA REGISTRAČNÍ ČÍSLO CZ.1.07/2.2.00/15.0451 [online]. [cit. 2017-05-11].

Dostupné z:

<http://ads.fmk.utb.cz/Contexts/atelier/Documents/Technologie%20v%C3%BDroby%20skla%202.pdf>

ZÁVĚR

Na počátku teoretické práce jsem se věnoval historii domu a zahradě, kde žijí prarodiče a kde vyrůstal také můj otec. Považoval jsem za podstatné ji zmínit, abych dokázal lépe nastínit části mého dětství a uvést věci do kontextu. Součástí byl i rozsáhlý průzkum rodinné historie, kde jsem objevil mnoho zajímavých informací, včetně spousty dobových fotografií, což mi vyplnilo částečné slepé místo v historii rodinných kořenů. V následující kapitole jsem se zabýval svými subjektivními vzpomínkami z dětství, které jsem prožíval v zahradě prarodičů. Řešil jsem vztah člověka a přírody, který jsem vnímal především u svého dědy, a jeho základy jsou dnes mou hlubokou součástí. Zabýval jsem se otázkou vody a zkoumal, jaký postoj k ní má dnešní člověk.

V praktické části jsem se věnoval reálnému přenesení části dědovy zahrady v místě sběru dešťové vody.

Instalace představuje místo mého prožitého dětství, místo, které je nepostradatelné pro chod zahrady, a je příkladem kutilského propojení s přírodními koloběhy. Instalaci vnímám jako jistý kontrast vůči zrychlené společnosti a dnešním zájmům člověka. Sám si taktéž pokládám otázku, kde se nacházím já a co bych mohl změnit.

Poprvé jsem pracoval s materiály ve velkém měřítku. Kombinace materiálu kovu a skla byla občas složitá a mnohdy jsem musel potlačovat pocit snahy o důslednější estetiku, která ale tkví právě v kráse a jednoduchosti procesu zachytávání vody z oblaků. Se svým projektem se ztotožňuji a věřím, že instalace naváže na rozsáhlý prostor, ve kterém máme možnost svou práci prezentovat a umožní vzniku dialogu mezi instalací a daným prostorem. Je pro mne velmi obohacující, že jsem mohl projekt rozvést do této podoby, a to i přes technické překážky, které bylo nutné při realizaci vyřešit. Nasbíral jsem mnoho zkušeností, ale především se mi otevřely nové směry, kterými bych se mohl v budoucnu dále vydat.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

1. HAUSEROVÁ, Eva. *Malá velká voda: Všechno, co potřebujete vědět o vodě na svém pozemku*. 1. Brno: Permakultúra (CS), 2014. ISBN 978-80-905108-1-4.
2. HOUGHTON, John Theodore. *Globální oteplování: [úvod do studia změn klimatu a prostředí]*. Praha: Academia, 1998. ISBN 80-200-0636-2.
3. HOLZER, Sepp. *Poušť, nebo ráj: od revitalizace ohrožených oblastí přes vytváření vodní krajiny a zdravého lesa až po samozásobování potravinami ve městech a nástin nového vzdělávání*. Brno: Knihkupectví CZ, 2014. ISBN 978-80-87426-31-9.
4. NAGY, Eugen. *Manuál ekologickej výstavby: navrhovanie a výstavba trvalo udržateľných ľudských sídiel*. Vyd. 2. Medovarce: Permakultúra (CS), 2007. ISBN 80-967972-0-4.
5. CÍLEK, Václav. *Krajiny vnitřní a vnější: texty o paměti krajiny, smysluplném bobrovi, areálu jablkového štrúdlu a také o tom, proč lezeme na rozhlednu*. Praha: Dokořán, 2002. ISBN 80-86569-29-2
6. GROSENICK, Uta., Burkhard RIEMSCHNEIDER a Hans Werner. HOLZWARTH. *Art now: 137 artists at the rise of the new millennium = 138 Künstler zu Beginn des 21. Jahrhunderts = 138 artistes au commencement du 21eme siècle*. Los Angeles: Taschen, 2013. ISBN 9783836528160..
7. HARTNEY, Eleanor. *Art a today*. 1, reprinted in 2013. New York, London: Phaidon Press Limited, 2013. ISBN 978 0 7148.
8. *Ateliér: čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér. ISSN 12105236.
9. BIRD, Michael. *100 ideas that changed art*. London: Laurence King Pub, 2012. ISBN 9781856697958.
10. ROŠKA, Radim. **TECHNOLOGIE VÝROBY SKLA 2: MODERNIZACE VÝUKY NOVĚ ZŘÍZENÉHO ATELIÉRU DESIGNU SKLA REGISTRAČNÍ ČÍSLO CZ.1.07/2.2.00/15.0451** [online]. [cit. 2017-05-11]. Dostupné z: <http://ads.fmk.utb.cz/Contexts/atelier/Documents/Technologie%20v%C3%BDroby%20skla%202.pdf>

SEZNAM INTERNETOVÝCH ZDROJŮ

1. Novahut.cz. *Www.novahut.cz: Historie* [online]. ArcelorMittal Ostrava, 2012 [cit. 2017-05-08]. Dostupné z: <https://www.novahut.cz/historie/>
2. Zpravy.idnes.cz. *Http://zpravy.idnes.cz* [online]. Idnes.cz, 2015 [cit. 2017-05-08]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/rozhovor-s-cilkem-k-suchu-a-zmenam-klimatu-fix-/domaci.aspx?c=A151019_200933_domaci_fer
3. JAK FUNGUJE PROUTEK, A JAK TO LZE OVĚŘIT. *Https://blog.respekt.cz/* [online]. Respekt, 0907 [cit. 2017-05-08]. Dostupné z: <https://handl.blog.respekt.cz/jak-funguje-proutek-a-jak-to-lze-overit/>
4. OlafurEliasson.net. In: *Http://olafureliasson.net: Biography* [online]. [cit. 2017-04-09]. Dostupné z: <http://olafureliasson.net/biography>
5. Olafur Eliasson postavil ve Versailles umělý vodopád. *Www.designmagazin.cz* [online]. Design magazín, 2016 [cit. 2017-05-08]. Dostupné z: <http://www.designmagazin.cz/umeni/62590-olafur-eliasson-postavil-ve-versailles-umely-vodopad.html>
6. Greenpeace, Česká Republika [online]. Greenpeace CZ: Greenpeace CZ, 2015 [cit. 2017-04-09]. Dostupné z: <http://m.greenpeace.org/czech/cz/base/news/Gronsky-led-do-Parize/>
7. T. L., Delo.si. Marjetica Potrč med najpomembnejšimi sodobnimi umetniki na svetu. DELO [online]., 1 [cit. 2017-04-17]. Dostupné z: <http://www.delo.si/kultura/razstave/marjetica-potrc-med-najpomembnejšimi-sodobnimi-umetniki-na-svetu.html>
8. Nordenhake: Artist, Marjetica Potrč [online]. [cit. 2017-04-17]. Dostupné z: <http://www.nordenhake.com/php/artist.php?RefID=42>
9. Marjetica Potrč, "Caracas: Dry Toilet" Stockholm, March 03rd - April 17th, 2004. Nordenhake: Exhibitions [online]. [cit. 2017-04-17]. Dostupné z: <http://www.nordenhake.com/php/artistsExhibitions.php?id=42>
10. Marjetica Potrč, "A Vision of the Future City and the Artist's Role as Mediator [online]. 2012 [cit. 2017-04-17]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=94O6ulr75_Y
11. Marjetica Potrč, "Caracas: Dry Toilet" Stockholm, March 03rd - April 17th, 2004. Nordenhake: Exhibitions [online]. [cit. 2017-04-17]. Dostupné z: <http://www.nordenhake.com/php/artistsExhibitions.php?id=42>

12. Contemporary Building Strategies. Www.potrc.org [online]. 2012 [cit. 2017-04-17]. Dostupné z: <https://www.potrc.org/project1>.
Contemporary Building Strategies. Www.potrc.org [online]. 2012 [cit. 2017-04-17]. Dostupné z: <https://www.potrc.org/project1>.
13. Curriculum vitae - Ana Rewakowicz. Yumpu [online]. Yumpu, 2013 [cit. 2017-04-30]. Dostupné z:
<https://www.yumpu.com/en/document/view/9331936/curriculum-vitae-education-selected-solo-ana-rewakowicz>
14. Statement. *Http://rewana.com/* [online]. rewana.com [cit. 2017-05-08]. Dostupné z: <http://rewana.com/statement-bio-cv.html>
15. Inflatables/installations/performance: Conversation bubble. Rewana.com [online]. Ana Rewakowicz, 2006 [cit. 2017-04-30]. Dostupné z:
<http://rewana.com/inflatables-installations-performances-conversation-bubble.html>
16. Adam Vačkář. Artlist — Centrum pro současné umění Praha [online]. 2014 [cit. 2017-04-16]. Dostupné z: <http://www.artlist.cz/adam-vackar-3636>
17. Adam Vačkář. Artlist - Centrum pro současné umění Praha [online]. 2014 [cit. 2017-04-16]. Dostupné z: <http://www.artlist.cz/adam-vackar-3636/>
18. Tate [online]. Tate Gallery London [cit. 2017-04-15]. Dostupné z:
<http://www.tate.org.uk/whats-on/tate-modern/exhibition/unilever-series-rachel-whiteread-embankment/rachel-whiteread-0>
19. KOHOUTOVÁ, Marie. Pomíjivé prostory Rachel Whiteread vystavuje Guggenheimovo muzeum v New Yorku. Glass Revue [online]. 2002, 1 [cit. 2017-04-15]. ISSN 1802-8497. Dostupné z:
<http://www.glassrevue.com/news.asp@nid=713.html>

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1 <i>Přístřešek za dědovou garáží a systém na sběr vody</i>	10
Obr. 2 <i>Praděda Klímek a jeho Tatra 57 garážovaná ve Vratimově</i>	11
Obr. 3 <i>Dům a garáž prarodičů</i>	13
Obr. 4 <i>Zkouška dešťového systému</i>	17
Obr. 5 <i>Waterfall, 2016</i>	19
Obr. 6 <i>Fog Assembly, 2016</i>	19
Obr. 7 <i>Ice Watch, 2014</i>	20
Obr. 8 <i>Caracas: Dry Toilet, 2003, building material, power and communications infrastructure, 290 x 285 x 155 cm (source image to the left, installation view at Galerie Nordenhake to the right)</i>	22
Obr. 9 <i>Soweto House With Prepaid Water Meter. Marjetica Potrc. 2012. Courtesy the artist. Photo by Trumpie Photography.</i>	23
Obr. 10 <i>The cloud</i>	24
Obr. 11 <i>Conversation bubble</i>	25
Obr. 12 <i>Dokumentace projektu Margin of hope, 2014</i>	26
Obr. 13 <i>Water management, 2014</i>	27
Obr. 14 <i>Untitled (One Hundred Spaces) 1995 Resin (100 units) Dimensions variable (detail)</i>	29
Obr. 15 <i>Rachel Whiteread, Boathouse, Gran, Norway, 2010, Concrete and steel, 200 x 400 x 600 cm © Rachel Whiteread</i>	30
Obr. 16 <i>House (1993), Rachel Whiteread © Rachel Whiteread / Photo Sue Omerod</i>	30
Obr. 17 <i>Prvotní instalace v galerii Sýpka ve Valašském Meziříčí</i>	32
Obr. 18 <i>Návrh instalace</i>	33
Obr. 19 <i>Průběžný návrh garáže</i>	34
Obr. 20 <i>Průběžný návrh garáže</i>	34
Obr. 21 <i>Návrh instalace v daném prostoru</i>	35
Obr. 22 <i>Garáž prarodičů ve Vratimově</i>	35
Obr. 23 <i>Výroba sádrové formy</i>	36
Obr. 24 <i>Příprava na lehání skla</i>	36
Obr. 25 <i>Návrh samostatné instalace okapů</i>	37
Obr. 26 <i>Skleněné okapy</i>	38
Obr. 27 <i>Návrh konstrukcí</i>	39

<i>Obr. 28 Detail kovových konstrukcí</i>	39
<i>Obr. 29 Celkový pohled na soustavu konstrukcí</i>	40
<i>Obr. 30 Návrh na zachytávání vody</i>	41
<i>Obr. 31 Realizace žlutých nádob na vodu ve sklářské huti</i>	41
<i>Obr. 32 Realizace nádob na vodu ve sklářské huti</i>	42
<i>Obr. 33 Návrh vodních nádob</i>	42
<i>Obr. 34 Zkouška dešťového systému</i>	42
<i>Obr. 35 Návrh instalace v prostoru</i>	43
<i>Obr. 36 Návrh instalace v prostoru</i>	43
<i>Obr. 37 Návrh instalace v prostoru</i>	44
<i>Obr. 38 Návrh instalace v prostoru</i>	44
<i>Obr. 39 Návrh instalace v prostoru</i>	44
<i>Obr. 40 Vizualizace instalace</i>	45
<i>Obr. 41 Vizualizace instalace</i>	45

SEZNAM ZDROJŮ OBRÁZKŮ

1. Vlastní zdroje
2. Waterfall, 2016. In: [Http://olafureliasson.net](http://olafureliasson.net) [online]. 2016 [cit. 2017-04-13]. Dostupné z :
<http://olafureliasson.net/archive/artwork/WEK110140/waterfall#slideshow>
3. Fog assembly, 2016. In: [Http://olafureliasson.net](http://olafureliasson.net) [online]. Photo: Anders Sune Berg, 2016 [cit. 2017-04-09]. Dostupné z: http://s3-eu-west-1.amazonaws.com/olafureliasson.net/objektimages_final/IMG_MDA118541_1600px.jpg
4. ARGYROGLO, Martin. Ice watch, 2014. In: [Olafureliasson.net](http://olafureliasson.net) [online]. Berlín: Studio Olafur Eliasson [cit. 2017-04-25]. Dostupné z: http://s3-eu-west-1.amazonaws.com/olafureliasson.net/objektimages_final/IMG_MDA117891_1600px.jpg
5. Caracas: Dry Toilet, 2003. In: Nordenhake: Marjetica Potrc [online]. [cit. 2017-04-17]. Dostupné z: <http://www.nordenhake.com/images/Artists/Potrc/b1.jpg>
6. PHOTOGRAPHY, Trumpie. Soweto House with Prepaid Water Meter. Marjetica Potrc. 2012. Courtesy the artist. Photo by Trumpie Photography. In: [Http://arthopper.org](http://arthopper.org) [online]. 2013 [cit. 2017-04-17]. Dostupné z: http://i0.wp.com/arthopper.org/arthopper/contemporary_art/2013/01/Soweto-House-with-Prepaid-Water-Meter-Marjetica-Potrc.jpg?resize=620%2C412
7. The cloud. In: [Www.rewana.com](http://www.rewana.com) [online]. Ana Rewakowicz, 2011 [cit. 2017-04-30]. Dostupné z:
http://rewana.com/images/Cloud11_13/large/1cloud.jpg?1493553132364
8. Conversation bubble. In: [Http://rewana.com](http://rewana.com) [online]. Ana Rewakowicz, 2006 [cit. 2017-04-30]. Dostupné z: <http://rewana.com/images/ConversBubble2006-08/large/1Odda1.jpg?1493556794567>
9. Margin of hope, 2014. In: [Www.adamvackar.com](http://www.adamvackar.com) [online]. [cit. 2017-04-16]. Dostupné z:
http://payload248.cargocollective.com/1/12/393872/7264610/IMG_0360.jpg
10. Water management, 2014. In: [Www.adamvackar.com](http://www.adamvackar.com) [online]. [cit. 2017-04-16]. Dostupné z: http://payload471.cargocollective.com/1/12/393872/11737813/Water-management_670.jpg

11. In: Www.saatchigallery.com [online]. [cit. 2017-04-15]. Dostupné z:
http://www.saatchigallery.com/aipe/rachel_whiteread.htm
12. Rachel Whiteread, Boathouse, Gran, Norway, 2010. In: Www.bbc.co.uk: Images for Rachel Whiteread's Cultural Exchange [online]. [cit. 2017-04-15]. Dostupné z:
<http://www.bbc.co.uk/programmes/p01b11kx/p01b12dz>
13. OMEROD, Sue. House, 1993. In: Www.apollo-magazine.com [online]. Apollo, The international art magazine,2013[cit.2017-04-25]. Dostupné z:
https://apollo.imgix.net/content/uploads/2013/10/WHITEREAD-1993-House-View-1_photo-by-Sue-Omerod.jpg?auto=compress,enhance,format,redeye&crop=faces,entropy,edges&fit=crop&w=215&h=300

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

Např. – například

El. – elektrická

Aj. – a jiné

VŠUP – Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze

AVU – Akademie výtvarných umění v Praze

SEZNAM PŘÍLOH

1. Seznam použité literatury
2. Seznam použitých symbolů a zkratek
3. Seznam obrázků
4. Seznam zdrojů obrázků
5. Seznam internetových zdrojů
6. Seznam příloh

ⁱ Virgule - nástroj používaný proutkařem k vyhledání zdroje vody

ⁱⁱ Skleněný rubín - skleněná šiška barevného skla, která nahrazuje barevnou sklovinu

ⁱⁱⁱ Chlazení - proces pomalého klesání teploty podle chladicí křivky a následného vyrovnání teplot ve výrobku

^{iv} Pukání - proces odstranění přebytečné horní části výrobku, která vznikla vyfouknutím mimo prostor formy